

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy íven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész övre 2 forint fizethetnek elő, fél éves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzendő.

A hirdetési díjazabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; **Berde Aron**, **Szabó Sámuel**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**, felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Havi emlékeztető: November. — A buza kifagyásáról. — A szüret Kolozs-Monostoron. Egy monostori. — Kertészeti szakosztályunk működése IV. Szentgyörgyi Lajos. — Könyvismertetés: A gyapjuismeret. — Naptár-irodalom. — Egyveleg: Menetdíj kedvezmények. Borászati értekezlet. Értesítés. Apaállatok kiosztása. — Értesítés a ragályos betegségekről. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Havi emlékeztető.

November.

Ház és udvar. Ki bármi oknál fogva épületeit rendbe nem hozta, iparkodjék az elmulasztottakat helyre hozni. Ki épületeinek kijavítását, maga idejében, mikor még kevesebb kárral és költséggel teheti, elmulasztja: előbb-utóbb nagy kárát vallja.

Kazal,- asztag- és boglyatetők, ha szükségesnek mutatkozik, ismétellen kijavítandók; e csekélység elmulasztása miatt, takarmányunk nemcsak mennyiségileg apad, de minőség tekintetében is sokat romlik s télen át állataink egészségét rontja.

A gabona elcséplését, ha még be nem végeztetett volna: egész erővel kell folytatni és befejezni. A raktárba helyezett gabona készleteket megforgatjuk és a szükséges rostálásokat teljesítjük.

A répa felszedetvén, kazalba rakva beföldeltek, nehogy a beállható fagy miatt szenvedjen.

Minden gazda tűzifa-szükségletét most szerzi be; ki elmulasztja, kénytelen később — egy és más vidéken — szalmáját eltüzeln.

Szántóföld. Ha az idő engedi, az őszi vetést folytatjuk és bevégezzük: vetés végeztével őszi ugarszántással iparkodunk, különben a jó gazda nevet még nem érdemeljük.

Fagyok beálltával megkezdjük a trágyahordást; a kihordott trágyát nem rakjuk kupaczkba, hanem a szekérről lehányva, rögtön egyenletesen elterítjük.

Rétek és kaszálók száraz időben legeltethetők, esős időben minden állatot távollartsunk, nehogy a gyepet az állatok taposása rontsa. A réteket védő árkok kijavítandók, új árkok ásandók; ennek elhanyagolása okozza, hogy a járó-kelő utasok olykor rétejeinkre csapnak s a számtalan keréknyom majd kaszáláskor juttatja a réttulajdonos eszébe, mit mulasztott el annak idején.

Állattenyésztés. Az istállóban összegyűlt ganéjt trágyadombra hordva simára szét kell teregetni.

A lovak vakarása és kefézése főgondjaink egyikét képezze:

Az istállók szellőztetését el ne mulasszuk; a mőnesbéli lovak naponta néhány órai megsétáltatása az egészség fenntartásának főkölléke.

A csikók és vemhes kanczák tápláló élelmezésben részesülnek. A jászalokból sohase hiányozzék a kősó. A tejelő marhák élelmezésére különös gondunk legyen; a növendék állatok is csak tápláló élelmezés mellett fejlődhetnek jól. A bivalok, meleg istállóban, gyengébb takarmány mellett is jól érzik magukat.

A sertések még mindig találnak ennivalót, de a hasas állatok már nem élnek meg szabadon a nélkül, hogy ki ne legyenek téve az elvetélés veszélyének. Ha nines száraz sekelye és a legzordonabb időben is néhány órát szabadban nem jártatjuk: a sertés egészséges nem lehet. A makkon lévő sertésektől meg ne vonjuk a sőt. Ha csak tehetjük, a hasas koczáknak ocsút ne adjunk, mert az abban lévő gyomok magvai és az anyarozs elvetélést okozhatnak.

A durvább gyapjuval bíró juh még szabadban csatongol és csak zuzmorás időben kihajtás előtt kaphat kevés takarmányt, nehogy üres gyomorral hagyja el tekkhelyét.

Hizálás végett bekötött mustra ökörre és más hizó állatokra különös gondot fordítunk. A bőr tisztántartása, etetés és itatásnál követelt rend és pontosság, továbbá naponta nyujtott sóadag — mely legezlszerűben a jászolba helyeztetik el — az eredményes hizálásnak nélkülözhetlen kölléke; természetesen csak ugy, ha elegendő jó takarmánnyal párosul.

A szárnyas házi állatok már szemet kérnek; meleg ólak hiányában a tojás megszünik.

Szölő. Mihelyt a szüret elmúlt, metszeni kell: a karikás mivélésnél a kitermett karikát, csotorkákat és fölös vesszőt levágjuk, még pedig nem kaczorral, hanem ahoz való czélszerű ollóval; meghagyunk a karika vállán levő 2—4 magfából kettőt-hármat és az esellet a csapon májusban meghagyott két vesszőt.

A Guyot rendszerrel hasonló módon járunk el.

A csapos mivélésnél legjobb a metszést tavaszra hagyni, mert a kurtára vágott csapokat nem lehet elfedni.

Ezeket végezvén, rögtön a fedéshez látunk és szemmel tartjuk, hogy a lusta napszámos ne törje és pattintsa el a tö-

kéket, hanem óvatosan fektesse a hegynek és teljesen felhúzza földdel a tövét.

A mennyiben szüretkor megraboltad szőlőd földjét, igyekezzél azt visszapótolni trágyával.

Pincze. A pinczében minden héten pontosan töltögetünk; a vörösbort lefejtjük és kisajtoljuk, a tavalyi borokat lehuzzuk nagy vigyázattal és a tisztaságot mindig és mindenben szem előtt tartjuk, mert ez a legjobb pinczemeszter!

Gyümölcsös. Az őszi ültetést szép napfényes lanyha időben be kell végezni. A tavaszi ültetéshez a gödrök ásása folytatatik. A gyümölcsfák tövei körül a föld felásandó. A múlt évben említett *Neustria brumata* hernyó elleni védelmet folytatni kell. A gyümölcsfák trágyázását folytathatjuk. Ha a fákat a nyulak ellen még nem kötöttük volna be, most végeztessük el. A fák koronái ritkítását és ujtását még mindig végezhetjük és pedig czélszerűbben, mint tavasszal, mikor nagyobb ágak csonkítása csak a vízajtások számát szaporítja. A barack-redélyfákat fenyőág- és gyékényekkel be kell fedni.

Faiskola. A megrendelt fák kiásandók, csomagolandók és elküldendők. Alanyokra szomzett barackok rügyei, a hideg ellen finom szalmával bekötendők. Ugyszintén minden fiatal oltott barackcsemete is. Ha a fiatal őszi barackcsemeték még nem értek volna, le kell őket levelezni, így fajok hamarabb megérik. Leltár és árjegyzék készítésnek most az ideje. A gyümölcsmag vetésének is alkalmas ideje van.

Konyhakert. A múlt hónapban említett munkákat, névszerint: földforgatást, trágyázást, veteményezést, elrakást stb. megfelelő időjárás mellett még végezteni lehet. A télire elrakott vetemények a rothadástól óvandók. Spenót, téli saláta és szamócza, falevelekkel gyengén betakarandó. Spárgatelepnél a földforgatását és trágyázását jó mélyen megkezdhetjük. Rosz időben és estéknél gyékényfonást, jegytábla- és karókészítést, festést és írást végezhetünk. Melegágy-keretek, ablakok, kerti eszközök és szerzőjavitásnak és beszerzésnek most az ideje.

Diszkert. A megürült virágágyások felásandók és szükség szerint javítandók. Jácint, Tulipán, Narciss, Sáfrány, *Ranunculus*, stb. hagymáival, ezelőtt egy hónappal beültetett ágyások, falevelekkel betakarandók. Nagy hideg ellen a kényesebb fák és cserjék u. m. *Cercis Siliquastrum*, *Citissis purpureus*, *Calycanthus*, *Spartium juncium*, *Paeonia arborea*, *Cydonia japonica*, *Weigelia*, *Paulownia* stb. szalmával bekötendők és ha még eddig el nem fedettek, most okvetlenül meg kell tenni. Virágházak kezelésére a diszkertésznek kiváló gondja legyen, főleg a virágok tisztán tartására nagyon ügyeljen. A téli oltásokhoz szükséges alanyok beszerzéséről most kell gondoskodni.

Méhészet. Ha az idő még kedvez, méheink betelelésével nem sietünk. Minél tovább maradnak szabadban s minél többször repülhetik ki magukat és frissülhetnek fel alkalmas szép időben, annál jobban telelnek. Ilyenkor maguk is őrizkedvén a hidegtől, kirepülés alkalmával nem sok vész el belőlük, különben is csak déltájt, alkalmas időben kell őket kiereszteni. Mihelyt azonban egy-két fagyos éjszaka állott be, siessünk méheinkkel a téli helyre és bárhol teletessünk, mindenütt ügyeljünk a kellő és lehetőségig egyenlő légmérsékletre. A mozgó építményű kaputárnál az ajtó és zárdeszka közti üreget sarjuval, csepűvel vagy valami ilyenmü tárgygyal tömjük ki, hogy kasainkat meleg és nedves lég környezze, így a rendkívül veszedelmes szomj-kórtól méheink védve lesznek. A közönséges szalma, vagy vesszőkások telelésére legczélszerűbb hely egy száraz, tisztalevegűjű pincze, vagy egy olyan csendes, tiszta szoba, hol a hőmérő 0-nál alább nem szál. Bárhol teleljünk: csendesség, béke, nyugalom legyen ott minden tekintetben.

Erdészet. Főhasználat. Épület- és tűzifavágatás teljes folyamatban van. Erdőmivelés. A magvaknak télire való elhelyezése

folyik. Erdővédelem még inkább fokozandó, mint októberben. Vadászat. Nyulra és rokára nagyban foly.

A buza kifagyásáról.

Bár régidőtől ismeretes és féltelmes gazdáink előtt e baj, mindazonáltal tagadhatlan, hogy különösen az utóbbi időben, mióta t. i. a mély művelés, erősebb trágyázás és számos idegen fajtáju, kevesebb ellenálló képességgel bíró, pl. angol vetőmag használata mind jobban terjed: sokkal gyakrabban teszi ez tönkre vetéseinket és csorbítja a gazda jövedelmét.

Ezen körülmény a kifagyás jelenségének behatóbb tanulmányozására s megfigyelésére ösztönzé az elmélet és gyakorlat embereit; mert csak úgy fogunk ellene sikeresen működni, ha tisztán s teljesen megismerjük valódi okát.

Régóta tudjuk már, hogy a buzanövény nem a hosszantartó hidegségtől — legyen az bármily nagyfoku — megy tönkre, mert a legintensívebb hidegnek kitett kísérleti buzaplánták sem fagytak meg, sőt tetemesebb sérülés sem látszott rajtuk, hanem a kifagyás főbb okai inkább a következőkben keresendők:

Ha a talaj hótalan télen 20—25 ctm. mélységre megfagy s a beálló meleg időjárásnál nappal 8—10 cm. re felenged és e dus víztartalom mellett éjjelenként ismét 5—6 cm. keményre fagy: a felengedő nedvdus réteg minden irányban kiterjedvén, mivel felfelé legkisebb ellenállásra talál, felemelkedik s magával emeli a buza szárát is, mely azonban gyökerével az alsó, keményre fagyott rétegben szilárdan állván, a huzásnak nem engedhet, hanem szétszakad.

Megtörténik néha, hogy a hirtelenül s nagy hideggel beálló tél csak a legfelső talajréteget fagyasztja meg, míg alatta a föld puha marad; ha most a fennebb jelzett időjárás, t. i. nappali felengedés éjjeli fagyás és egyuttal a felréteg összehúzódása és kiterjedése többször ismétlődik: akkor a buza, mely gyökerével puha földben van, enged a felemelkedő réteg huzásának, mi által a növény tetemes mérvben kiemeltetik a földből s szabaddá lesz.

Növekedik e baj a lazább talajok s viharos időjárásnál az által is, hogy a felső földrészecskék elsöpörtetnek s a támaszat vesztett buzaszár erőművi sérüléseket is szenved.

Ezen veszélyeknek annál inkább van kitéve a vetés:

Minél kisebb a téli hótakaró s minél lazább a talaj, (mely oknál fogva a mély művelést némelyek — helytelenül — a kifagyás egyik okának tartják.)

Ellenkező esetben — tulerős havazásnál — a növények oly magasan takartatnak be, hogy azok, különösen ha a hóréteg felülete vékony kéreggé fagy, léghiány következtében tökéletesen megfuladnak.

A kifagyás ellen leghathatósb óvszer tehát a sekély, t. i. 2—4 cm.-re (1^u) eszközölt vetés.

Ezen óvintézkedés azért szükséges, mivel minden buzanövény, mely mélyen vetett magból fejlődik, a föld alatt az első u. n. megbokrosodási s a felső csomó között egy vékony internodiumot képez, mely annál hosszabbra nyulik, minél mélyebbre

lön a mag vetve. De ép ezen hosszúra nyuló gyenge internodiumban rejlik a veszély; mert a közvetlen felette levő csomó, melyből a vastag erős szárrész fejlődik, gyenge alappal, támasszal bir, mely annál gyengébb s ezért annál könnyebben szakad, minél hosszabbra kellett annak nyulni a mély vetés miatt.

A sekélyen vetett buza, ha a fagy azt ki is emeli, nem fog oly egyhamar elszakadni s egyjutólagos hengerezés által lenyomatva, csakhamar magához tér és ismét szépen diszlik.

További óvintézkedésnél a talajt a tél beállta előtt meg kell fogasolni, mert a rögös felületű föld több irányban terjedhet s így kevésbé fog felemelkedni. Ezért ott, hol a vetés végeztével hengerelnek, el ne mulasszák a talajfelületet lehető nehéz fogással rögössé alakítani.

A vetés idejének helyes megválasztása által szintén kérések leszünk a bajt, — ha nem is teljesen elhárítani — de legalább mérsékelni. Laza talajokba, kényesebb, csekélyebb ellenálló képességű fajták ne vessenek korán, hogy a beálló fagy szárképződésükben igenis kifejlődve ne találja őket.

Ez irányban valami szabály nem állítható fel, a vidéken szokásos vetésidő rendszeren ebbeli tapasztalatok következményeképp fejlődött, ehhez tartsa tehát magát általánosságban, különösen a kezdő gazda; — de e mellett észszerű és pontos vetési kísérletek tétele által leginkább megszerezhetni a vetésmódjának s vidékének leginkább megfelelő vetési idő iránti tapasztalatokat. (Magyar föld.)

A szüret Kolozs-Monostoron.

A szüret a kolozs-monostori m. kir. gazd. tanintézetnél folyó hó 16-án folyt le. A nagyjában mindenfelé hallható hozam és minőség elleni panasz itt inkább csak az elsővel szemben nyerhet kifejezést, a mennyiben minőség tekintetében a bor a közepes jóságon felül áll. Nem lehet kétkedni a felett, hogy a minőség tekintetében elért eredmény a szőlőfajok jóságán kívül a czélszerű kezelés és gondos mivélés kifolyása volt, mert míg a szépen és szakértelemmel rendezett sorok a nap beható erejében inkább részesülhettek, addig a haszontalan gyomok soha sem futják be annyira aljukat, mint az a legtöbb szőlőben szomoruan tapasztalható.

E szüreten az intézeti hallgatók a szőlőszedés, zuzás és sajtolásnál tevőlegesen működtek. Mindenik faj külön leszedett és a Babó-féle mustmérő segélyével cukor és savtartalma kimutatott. E tekintetben a következő adatokat találjuk:

Oporto	czukortartalma	17.0%	savtartalma	0.6%
Fehér burgundi	"	16.5 "	"	0.9 "
Kék burgundi	"	16.5 "	"	0.7 "
Malvázi	"	18.5 "	"	0.6 "
Zöld szilváni	"	15.0 "	"	1.3 "
Izabella	"	19.0 "	"	1.0 "
Riesling	"	17.5 "	"	1.3 "
Tramini	"	19.0 "	"	1.05 "
Barát	"	16.5 "	"	1.05 "

Ezekből látható, hogy az Izabella és Tramini legtöbb czukortartalommal bir, ámde savtartalma is — mi a bor rovására

van — azon mértékben nagy, sőt viszonyítva a Malvázi és Oportó savtartalmához igen nagy. Ezek szerint világos, hogy a Malvázi és Oporto a mivélés alatt állók között első helyet érdemelnek.

Ezekon kívül a szomszédos szőlőből tétetett az u. n. Kövér szőlőből proba mérés, mely 16.5% czukortartalmat és 0.7% savtartalmat mutatott.

Egy monostori.

Az erdélyi gazdasági egylet kertészeti szakosztály működése.

IV.

A jul. 7-ik ülésben Szenkovich Márton tagtárs tesz jelentést azon megbízatásáról, miszerint Girókuti urral levelet váltott az erdélyi faju almákról, melyeknek lefestése tárgyában már korábbi időkben lépéseket tett volt a szakosztály. A jelentésből kitűnt, hogy a Girókuti ur által erdélyieknek nevezett 10-féle almából a Szeplős párizs, Fejér rozmarin, Téli málna alma, Tafota magonez ismeretlen a szakosztály tagjai előtt, azaz nincs tudtával, hogy ezek Erdély ősi gyümölcseihez tartoznának.

Ezen ülésben emeltetett határozattá az a szakosztályi törekvés, miszerint már ez év folytán Propper polg. isk. tanár által Erdély ősi gyümölcsei színezett képeinek előállítására megkezdessék.

Ez alkalommal mutatta be Ritter G. tagtárs 5-féle ribizli és 6-féle málna ujdonságát a kolozs-monostori gazd. tanintézetnek, melyekből a Verrieri fejr ribizli és Vicepresident Franch málna multák fölül társaikat, mint jelesek.

Szentgyörgyi Lajos mutatja be az apró sárga muskotály körtét és korai hollandi kajszin barackz finom gyümölcsöket.

A következő ülésben — jul. 21 — a gyümölcsök özöne tárult a tagok elé, mikből id. Bodor Pál igen szép és jó Margit piros almája és kitünő Juliusi esperes körtéje, Hutter Sámuel finom Spanyol meggye, Angoumois kajszinje; a köztelek Breda, Hazai kis fejr, Musch-musch, Ambrozia, d'Auvergne, Peschepfirche kitünő kajszinjai, Korbul Bogdán jelesen ismert Zöld Magdolna körtéje emelkedtek társaik fölé.

Végül Hutter tagtárs három éves szemcsésedett kitünő lépes méze zárta be az izelést.

Aug. 4-én egyebek tárgyalásán kívül Fatter Péter helybeli méhésztárs saját új találmányu mézkielő gépe kötötte le a szakosztály figyelmét, mely egyszerű, olcsó (csupán 3—4 frt) de azonban nagyon czélszerű volta miatt közfigyelmet érdemlő pléhből készült portéka; mit teljes készséggel készített meg föltaláló collega a netalán érdeklődők kívánságára.

Ez ülésen különböző helyeken termelt mézek izelése kerülvén elő, összehasonlítások tétettek egyleti titkár tagtárs által Radegundból küldött folyó rózsamézszel, Nagy Daniel és Fatter által termelt lépes mézekkel, melyek közül a Fatteré nyert kitüntetést; kevéssel maradván azonban hátra más két versenytársa is.

Ez alkalommal mutatta be elnök az özvegy Donogányné ő nagysága igen szép, ropogós cseresznyéjét a Házsongárdból s köztelki kertész Krézsek a kitünő Naucy kajszint,

Brassai József a Robin muskotályt, Schnepf körtjét s elnök a jó kis iskola körtét és Annanapít.

Az aug. 11-ki ülésben Szentgyörgyi Lajos referál a már korábban is jelzett Hutter bácsi-féle „kis raj” folytatólagos munkálkodásáról, mely szerint ugyanis ennek anyja (királynője) egy meganyátlanodott 2-ik rajhoz adatván; magának, a már akkor létező fiasításból új királynőt állítván, mily bámulatos ügyességgel szorgalmatoskodik; aggodalommal néz azonban előadó tagtárs elébe azon bekövetkezhető körülménynek, miszerint t. i. már — az időnek előrehaladottsága miatt — nem termékenyülhet meg a fiatal teremtés s kárba vesz minden munkadatlan iparkodása a drága kis családnak. Melynek keserves sorsa később csakugyan a lett, hogy meganyátlanodás okából, egy szomszéd méhesaládhhoz huzta meg magát.

A mai izlelés anyagából kiemelkedtek, a szakosztály előtt még eddig ismeretlen kitűnő, szép és jó Althan ringlóján kívül a kék Kirke és piros Datolya szilvák Szentgyörgyi Lajostól, valamint épen egy hónappal korábban tőle a nagyszerű Nectarin szilva. S ma még Lucas korai szilvája, nagy Zöld ringlő s Szébasztopol kissé savanykás finom körte a köztelekről; Nagy Dániel finom királykörtéje, kék ringlője s kétféle jó őszibarack magonca, Szenkowich Márton már elég érett korai fekete Morrillon szőlője..

Az aug. 18-iki ülésben id. Bodor Pál és Brassai József által hozott nagyszámu gyümölcsök emelték a tárgysorozatot s különösen finomnak nyilvánult a nyári piros Calvil alma, óriás zöld ringlő alaku Washington, Kirke szilvák és Stuttgárti kecskeör körte. Szentgyörgyi József két jeles szilva magonca: pisztrangringlő és egy kitűnő piros ringlő s egy igen finom őszi barack magoncz.

Az izleléseken kívül még következőkben történtek megálapodások:

a) a kajszin barackot nem magoncözás, hanem ojtás és szemzés által eszközölhetni csupán jó és biztos sikerrel.

b) az őszi barackok szaporítása, finom-féle magvak dugványozása folytán legsikeresebb, nagyon könnyen elfagyván a kemény teleken.

c) a kemény magvuaknak — különösen, kajszinok — nemesítése, a termékenység biztosítása tekintetéből legcélszerűbben húsos szilva alanyokra történhetik, a mint ezt a Szentgyörgyi Lajosnál levő ily alanyokra ojtott Olaszszilvák megerősítik, kivétel nélkül minden évben meghozván bő termésüket.

Aug. 25-én. Sajnálattal értesül a szakosztály elnöke utján azon leverő körülményről, miszerint a Villási Pál által oly kitűnően szerkesztett „Füzetek” mely silány pártolásban részesülnek. Mely incidensből folyólag határozatilag kimondattott, hogy a szakosztályi elnökség intézen az olvasó közönséghez egy pártolásra való fölhívást, a mi annak idején meg is történt, azonban, hogy mennyiben javult az akkori állapot, arról a szerkesztő ur szolgálhat világos felelettel. Hogy a füzetek nem lettek beszüntetve, annak bizonyossága az időnként meg-megjelenő számok, melyek, hogy minél több éven keresztül szétszálljanak s minél nagyobb számra szaporodjanak, lelkünkben ohajtjuk!

A gyümölcsök közül, mint kevésbé ismeretesek, de jelesek izlelésre kerültek a besztercei muskotályszilva, jeruzsálemi kék Brassaitól, Damaskusi kék, Óriás ringlő=Washington szilvák elnöktől. Egy új állítólagos „eredeti körte-magoncz”, Szabó Sámuel tagtárs utján sárospataki Pataki Dániel urtól; mely a mennyiben ismeretlen volt a tagok előtt, lehet valóban új s „eredeti” de tenyésztésre teljességgel nem érdemes.

Végül izleltetett a világhírű borszéki méz Szentgyörgyi József tagtárs utján és kolozsvári finom termék Voith Gergely műméhészetiéből, mely méhészetről közelebbi alkalommal mondjuk el részletesebb mondókainkat.

Kolozsvárt.

Szentgyörgyi Lajos,
szakoszt. jegyző.

Könyismertetés.

A gyapjuismeret. Irta Dr. Rodiczky Jenő. Megrendelhető a szerzőnél Magyar-Ováron 1 frt 60 kr.

Magyarországba 1868-tól 1874-ig átlag behozott évenként 370,000 klgm. gyapju és kivitetett 14,120,100 klgm. Ezen számok eléggé világosan bizonyítják, hogy gyapjutermelelőssünk a gazdasági üzletnek egyik igen fontos ága. Gazdasági szakirodalmunk általán véve igen szerény; a juhtenyésztés és gyapju ismerettel foglalkozó munkák címét egy lélegzetre elő lehetne sorolni, a gyapjut behatóan ismertető eredeti mű pedig egyetlen egy sincs olyan, mely említésre méltó volna. Ily körülmények között valódi örömmel vettük szaklapjaink azon híret, hogy Dr. Rodiczky „Gyapju-ismeret”-e nemsokára elhagyja a sajtót. Most előttem fekszik a csinosan kiállított „Gyapju-ismeret.”

Dr. Rodiczky mindenesetre köszönetet érdemel azért, hogy „Gyapju-ismeret”-ét kinyomatta; töretlen utra indult, sok nehézséggel kellett megküzdnie különösen megállható, elfogadott műkifejezések hiánya miatt. Köszönetet érdemel daczára annak, hogy a „Gyapju-ismeret” kevesebbet ad, mint a mennyit tőle vártunk. A nagy gazdaközönségnek élénken érzett szükségletén Dr. Rodiczky legujabb munkája sokat segít ugyan, de nem elegendet. Ez azonban nem a megjelent munka hibája. Dr. Rodiczky „Gyapju-ismeret”-ét előadásaihoz vezérfonalul írta és mint ilyenek magyar-óvári hallgatói mindenesetre igen nagy hasznát fogják venni. A nagy gazdaközönségnek egy olyan műre van szüksége, mely alaposan, a részletekbe is bocsájtkozva könnyen érthető tudományos nyelven tárgyalja mind azt, mit a gyapjuról egy képzett gazdának tudni kell. Ennek a czélnek egy vezérfonal nem felelhet meg! hiányzik abból az előadás magyarázata és a többi (alap) tantárgyak felvilágosító össze játssza.

A „Gyapju-ismeret” I. része a gyapju-szövetana, fejlődése és tulajdonságaival foglalkozik. Előadja a fürt és bundalakulást és közli a gyapjubírálatot. A II. rész a mosással, a juhok ápolásával a mosás előtt és után és a nyírással foglalkozik. A III. rész czime „Adatok a juh tenyésztés történetéhez és statisztikájához. Juhászati irodalom” Ez a III-ik rész igen érdekes dolgokat mond el; ép úgy érdekes és kimerítő a juhászati irodalom ismertetése.

Dr. Rodiczky — ismeretes dolog — igen szépen szokott írni, folyékony kellemes nyelvezettel; „Gyapju-ismeret“-e szárazan van írva, a mi azonban egy „vezér fonal“-nál inkább érdem, mint hiba — helyenként kissé pongyola, de mindenütt érthető — annak t. i. ki kellő előismeretek birtokában van.

Az egyes műkifejezésekre volnának megjegyzéseim, ép úgy, mint némely definitióra, ezeket azonban máskor és más helyt leszek bátor megtenni.

Igen ajánlom, különösen a magyarországi gazdáknak vegyék meg Dr. Rodiczky kis munkáját és szóljanak hozzá mentől többen, hogy tisztázzuk a fogalmakat és alkossunk egy helyes, elfogadható műnyelvet. Ez a szerző óhajta is, miként azt előszavában kifejti.

Kolozs-Monostor.

Szentkirályi Akos.

Naptárirodalom.

Falusi gazda naptára 1881-re szerkeszti Szpon Pál XVII évfolyam. Franklintársulat.

Borászati naptár 1881-re szerkeszti Dr. Nyári Ferencz VIII. évfolyam. Franklintársulat.

A „Falusi gazda“ naptárának ez évi folyama is, számos apró czikkel kedveskedik az érdeklődő olvasónak, melyek a mezőgazdaság tágas gyakorlatának minden ágára kiterjednek. A „Borászati naptár“ mitsem enged idősebb társának; itt az anyag három fejeztre osztva: a természettudományi szőlészeti s borászati részben van tárgyalva. A „Bálint bácsi jóvendölései“ bátran kimaradhatnak, a nélkül, hogy a naptár értéke ez által csökkenést szenvedne.

Egyleti mozgalmak.

Választmányi ülés 1280. october hó 4-én.

Tartott alelnök Szabó József elnökle alatt, jelen voltak: Báró Jósika Sámuel alelnök, Páll Sándor, Tóth Zsigmond, Szentgyörgyi József, Girsik János, Dávid Antal, Brassai József; Tompa Károly, egyleti ügyvéd, Gamauf Vilmos, egyleti titkár.

234. A september 6-án tartott választmányi ülés jegyzőkönyve felolvastatván — a mai jegyzőkönyv hitelesítésére Girsik János, Tóth Zsigmond és Dávid Antal tagtársak kéretnek fel.

235. A julius havi pénztári jelentés 2564 frt 25 kr bevétel és 1499 frt 15 kr kiadással;

236. Az augustus havi pénztári jelentés 1441 frt 10 kr bevétel és 294 frt 19 kr. kiadással és végre

237. A september havi pénztári jelentés 1184 frt 23 kr bevétellel és 852 frt 87 kr kiadással — tudomásul szolgál.

239. Dr. Knöpfler Vilmos ur maros-vásárhelyi szőlőjét minta-szüretre felajánlja — elnöki uton azonnal a borászati kormánybiztosságnak jelentve lett.

240. A győrvidéki gazdasági egylet october 11-iki ekeversenyének pogramja — tudomásul szolgál.

141. Szolnok-dobokai gazd. egylet a nékie küldött phylloxera röpiratokért köszönetet mond és tudatja, hogy azokat kiosztotta — tudomásul szolgál.

242. Ugyanaz tudatja, hogy gyümölcsészeti tárlatunk érdekében tőle telhetőleg buzgólkodik — örvendetes és hálás tudomásul szolgál.

243. A „Lótenyésztők közlönye“ előfizetési felhívására vonatkozólag — határozatott, hogy miután sem kiadó, sem szerkesztő megnevezve nincs és a program sem nyújt előleges garantiát, magának a lapnak megjelenése lesz bevárando.

244. Gróf Attems Henrik a gratzi kiállítás iskolakertjének katalogusát és a Sz.-Péteren veteményekkel tett kísérleteket tárgyzó munkáját küldi meg — köszönettel fogadtatott és a kertészeti szakosztályhoz tétetik át.

245. Ministerium 16011. sz. a. a fagykárt szenvedett fák orvoslására szánt utasítást küldi meg — lapban közöltetett és az érdeklődők között kiosztatott.

246. Ministerium 25081. sz. a. Bakay Sándor olasz kender kikészítési munkálatát küldi meg — köszönettel fogadtatván, tanulmányozására és ismertetésére tagtárs Walter Lajos kéretett fel.

247. Ministerium 26775. sz. a. az ipartörvény revíziójára vonatkozó kérdőpontokat küldi meg — a vállalkozó tagtársak között kiosztván, a feleletek a közelebbi ülésre beadandók lesznek.

248. Ministerium 27241. sz. a. tudatja, hogy a szilágy-megyei szőlőkivitel tárgyában a szükséges óvó és tiltó rendeleteket kibocsátotta — köszönettel tudomásul vétetik.

249. Minister ur ö nmlga 28262. sz. a. teljes elismeréssel vesz tudomást arról, hogy egyletünk gyümölcsészeti s kertészeti kiállítást rendez, köszöni a hozzá intézett meghívást és a mennyiben esetleg a személyes megjelenésben akadályozva lenne, a ministerium képviseltetéséről intézkedni fog — örvendetes tudomásul szolgál.

250. Ministerium 28317. sz. a. tudatja, hogy hirschbergi Häusler K. S. almabor gyártásra alkalmas almát kíván venni — lapokban közöltetett.

251. Ministerium 28495. sz. a. tudatja, hogy az aranka választó gépet annak idején leküldetni fogja — köszönettel tudomásul vétetett.

252. Ministerium 29024. sz. a. a Knöpflerféle mintaszüret érdekében teendő lépésekről intézkedik — Dr. Knöpfler ur a szüret idejének meghatározására felkérte.

253. és 254. Országos kormánybiztos urnak több rendbeli a szőlőkivitelre vonatkozó átiratai — a lapban kivonatossan közölve lettek.

255. Kolos-monostori igazgatóság 10 drb. értesítőt küld — az érdeklődők között kiosztatott.

Hitelesítik:	Szabó József,
Girsik János,	egyleti alelnök.
Voith Zsigmond,	Gamauf Vilmos,
Dávid Antal.	egyleti titkár.

Egyveleg.

— Menetdíj kedvezmények. A kolozsvári gyümölcsészeti és kertészeti kiállítás érdekében a következő vasúti

t. főigazgatóságok voltak szivesek $33\frac{1}{3}\%$ menetdíjkezd-
ményt engedélyezni u. m.

1. A m. kir. államvasútak összes vonalain (tehát ide értve a volt tiszavidéki vasutat is) az „Igazolási jegy“ előmutatása mellett egyszer Kolozsvárra s onnan a kiindulási állomásra visszautazhatni: a II-ik kocsiosztályban egy III-ik osztályu egész jeggyel; a III-ik kocsiosztályban pedig egy II-ik osztályu fél jeggyel.

2. Az alföld fümei vasát nagyvárad—eszéki vonal-
részén egyszer Nagy-Váradra s onnan vissza, szintén az „Iga-
zolvány“ előmutatása mellett hasonló kedvezménnyel lehet utazni.

3. Az első erdélyi vasut t. főigazgatóságától mindeddig
válasz nem érkezett.

Ezen menetdíjkezdmények érvénye 1880 október
26-ától 1880 novemberhó 5-éig tart.

Az utazásra szükséges igazolványokat a jelentkező kiál-
litóknak az erdélyi gazdasági egyet titkári hivatala díjtalanul
és postafordultával küldi meg; más érdeklődőknek ellenben
csak úgy, ha egyidejűleg a tárlat egész tartamára szóló 50
kros „Állandó belépti jegy“-et is kiváltják, a mi legczélse-
rűbben postautalványnyal eszközölhető.

A t. jelentkezők felkéretnek, hogy a vasuti kiindulási
állomást pontosan megjelenei sziveskedjenek.

Kolozsvárt, 1880 októberhó 20-án.

A rendező bizottság.

— A szőlőtermelés, Borászat és borke-
reskedés közérdekű kérdéseinek megvitatására, borászati
kormánybiztos N. Miklós székely ur elnöklete alatt október
30-án d. u. 5 órakor az erdélyi gazd. egyet irodájában érte-
kezlet fog tartatni, melyre a helyt és közel lakó érdekelt szak-
férfiak megjelenni felkértek. A tárgyalandó pontozatok a kö-
vetkezők:

„Mennyiben szükséges és kívánatos: 1) Hegyrendőri
szabály? 2) Tiszta fajültetés? 3) Minta-szüretek tartása? 4)
Vinczellér-képezdek felállítása? 5) Vándor-pinczemesterek és
tanárok alkalmazása? 6) Miként kezelje borait a termelő, hogy
kereskedésre előkészítve legyenek? 7) Borgyártás ügye; léte-
zik-e Erdélyben műbor? 8) Teendők a királyi jogok és ha-
szonvételek (regale) ügyében. 9) Vasuti tarifák szabályozása.
10) Beviteli vámok kérdése bor- és szőlőgyümölcsre. 11) Kü-
lön terhek a bevitt borokra (Oláhországban stb.) 12) Pincze-
szövetkezetek minő alapon szerveztessenek?

— Értesítés. A nagyméltóságú földmivelés,- ipar-
és kereskedelemügyi m. kir. ministerium a kolozs-monostori m.
kir. gazdasági tanintézet állatkórodájára nézve a követ-
kező szabályzatot hagyta helyben:

1) Az intézeti kórodába hozott beteg állatok a szakkö-
zegek által díjtalanul megvizsgáltatnak, kezeltetnek és ottlétük
alatt felügyeltetnek.

2) A beteg állatok számára szükséges gyógyszereket az
intézet ingyen adja.

3) Az állatok számára szükséges takarmányt és almot az
intézet adja, de ezekért naponként fizetendő:

a. egy darab ló vagy szarvasmarha után 50 kr.

b. „ „ esikó vagy borju után 40 kr.

c. „ „ sertés, juh, kecske után 30 kr.

4) Az illető szakközegek esetről-esetre megengedhetik,
hogy az állattulajdonos maga is hozasson takarmányt; ez eset-
ben a napi takarmány díjak nem szedetnek tőle; azonban bár-
mely darab állat után naponként 10 kr fizetendő.

A nagyméltóságú ministerium által helyben hagyott sza-
bályzat utolsó 4) pontjára utasításként megjegyztetik, miszerint
az állattulajdonos által hozott takarmányt, midőn a kórodai fel-
ügyelő átveszi, felírja, hogy hány napon fogyasztta az; ha ezen
időn túl a szükséges takarmány elhozatala, beszállása elmarad-
na, az illető állat az intézet által fog tovább ellátatni a fentem-
lített napidíjakért. A széna egyenlő porciókba kötve, a zab pe-
dig kimérve zsákban hozandó el.

Az elhullott állat bármely részét a kóroda visszatarthatja.
Szükségessé vált leszurás és megnyuzás módját a szakközeg ha-
tározza meg.

A takarmányozási esetleg egyéb díjak (patkó leszedés,
fölyérés stb) az állat elvitele napján befizetendők, különben az
állat nem adatik ki.

Kolozs-Monostor, 1880 október 19-én.

A gazdasági tanintézet igazgatósága.

— Az ezen év folyamán történt apaállat
kiosztásról a földmivelési miniszter a jövő évi költségelőirányzat
indokolásában a következő kimutatást adja: Máramarosmegyébe
adatott 41 allgauti bika és 32 tehén és üsző; Hunyadmegyébe
14 magyar, 8 allgauti bika, Ungmegyébe 16 magyar és 7 kuh-
landi, Háromszékbe 4 magyar, Szilágymegyébe 8 magyar,
Szepesmegyébe 6 hollandi keresztezés és 4 allgauti, Zemplén-
megyébe 2 magyar és Sárosmegyébe 1 hollandi, kiadatott tehát
összesen 44 magyar és 99 nyugati fajta tenyészállat. Rendel-
kezésre áll a liptó-ujvári, kisbéri és a máramrosi telepen
tenyészképes 10 allgauti, 8 kuhlandi és 2 berni bika, 19 kuh-
landi és 7 berni növendék bika. Összevásároltatott továbbá
63 darab 8—18 hónapos bikaborju; ezek Rettegen a földmi-
velési miniszterium rendelkezése alatt álló istállóknban telveln
ki, május hóban áthajtottak Tordára, a hol jelenleg kincstári
birtokon tartatnak. A miniszter ezen állományt ez év folyamán
150 darabra reméli emelni. E mellett még emeltetni foguak a
gazdasági tanintézetek melletti gazdaságokban, de különösen
a ménesbirtokokban eddig is létezett szarvasmarhatörzsnájak.
A mezőhegyesi magyar faj törzsgulya teheneinek száma 260-ról
300-ra szaporittatik, ugyancsak ott a kuhlandiak száma 100-ban
állapittatik meg; Kisbéren kizárólag allgauti faj fog tenyészteni,
ezek száma szintén 100-ra emeltetik és hasonlólag összesen
100-ban állapittatik meg a bábolnai gazdaságban a berni és
möllthali tehének száma. Végül kísérlet fog tétetni egy bivaly-
törzstelep fölállítással, melynek legalkalmasabb helye a
fogarasi ménesbirtok lesz.

(M. F.)

Értesítés a ragályos és járványos állati betegségekről 1880. oct. hó 15-től—22-ig.

M e g y e	K ö z s é g	Az állatok faja és darabszáma	A kór megnevezése	Elhullt vagy gyógykezeltek
Brassó	Feketehalom	4 szarvm.	lépfene	elhullott
Maros-Torda	K.-Remete	17 ló	"	"
N.-Küküllő	Boldogváros	1 szarvm.	"	"
Maros-Torda	Radnótfája	2 ló	takonykór	kiirtatott

Horvát-Szlavóniában és a végvidék 4 községében marhavész uralg, Magyarország többi területe marhavészmentes.

Üzleti heti szemle.

(A „Pesther Lloyd“ nyomán.)

Gabona és gyapjupiacz Budapest, 1880. október 16-tól október 23-ig

Buza üzlet jó; forgalom 90,000 metermázsáig, ár 12 frt 45 krig.

Rozs üzlet gyenge, forgalom 2000 metermázsa, ár 10-25 frt.

Árpa, forgalom 3000 metermázsa, ár: takarmányárpa 6 frt 30 kr, seres árpa 3 frtig.

Zab, forgalom 4000 metermázsa, ár 6 frt 70 krig.

Törökbuza jó keresletben, forgalom 12,000 metermázsa, ár 8 frt 10 krig.

Gyapju gyárilag mosott, forgalom 3500 klgr. ár 1 frt 80—2 frt 80 krig.

G a b o n a - á r a k:

minimum és maximum: Budapest okt. 23. | Bécs okt. 23.

Buza	10-50—13-30 frt	11-65—12-95 frt
Rozs	10-30—11-50 frt	10-10—10-35 frt
Árpa, takarmány	6-50—7-00 frt	6-40—6-60 frt
Árpa, szeszfőzésre	7-40—10-30 frt	7-50—8-30 frt
Árpa, seres	— — — frt	8-50—9-50 frt
Zab	6-30—6-95 frt	6-15—8-00 frt
Törökbuza	6-80—8-60 frt	7-90—7-95 frt

Budapesti marhavásár október. 21-én Összes felhajtás 2665 drb. nagy és 5062 drb. apró marha. Ebből eladatott 45 drb. bika, 1019 drb. ökör, 120 drb. vágó tehén, 88 db. fejős tehén, 1393 db. bival, 180 db. borju, 4747 db. birka. Árak: bika darabonként 70—118 frt, ökör páronként 180—340 frt, vágó tehén páronként 129—235 frt, fejős tehén darabonként 75—184 frt, bival páronként 150—265 frt, borju darabonként 8—22 frt, birka páronként 6¹/₂—14 frt. Húsárak 100 kilonként: ökörhús 50—54 frt, tehénhús 48—50 frt, borjuhús 70—90 frt, bivalhús 45—47 frt.

Bécsi marhavásár oktbr. 19-én. Összes felhajtás 2825 drb és pedig 1042 drb. magyar, 1436 drb. lengyel és 347 drb. német fajta, melyből 2657 drb. ökör, 95 drb. tehén, 57 drb. bika és 20 drb. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 54—61 frt, lengyel 54—60 frt, német 54—60 frt,

tehén 50—55 frt, bika 48—55 frt. Lában darabonként 110—250 frtot fizettek.

Kőbányai sertésvásár okt. 22-én. (Az első magyar sertéshizláló és kölcsönölegező részvénytársaság jelentése). Daczára annak, hogy a fogyasztási és kiviteli szükséglet ismét tekintélyes volt, a mult heti árak mégsem tarthatták magukat, mert egyrészt a kínálat nagy volt és másrészt pedig a vidéki sertések tetemes felhajtása az árakra nyomasztólag hatottak.

Heti átlag árak: magyar válogatott 220—280 klgr. 57¹/₂—58 kr., 180—210 klgr. 58¹/₂—59 kr., öreg 300 klgr. 55—56 kr., vidéki sertés 55—56 kr., szerb transitó 57—58 kr, klgrmonkint tiszta súly. Eliség árak: teengeri ós frt 10 kr, árpa 6 frt 80 kr városi raktárban. Helyi állomány: október 15-ről marad: 58,000 drb.; hozzáhajtattott: Dél-Magyarországból: hizott 6640 drb., sovány sertés 510 drb., Szerbiából 810 drb., Romániából 1080 drb., magyar államasuton 320 drb., vidékről 40 drb., együtt 9530 drb., összesen 67,530 drb.; elhajtattott: Felső-Magyarországba 240 drb., Bécsbe (m. héten 307 drb.) 2620 drb., Csehországba 440 drb., Bodenbachon át 3700 drb., Dél-Némethonba 210 drb., Ruftkán át 610 drb., összekötő vasuttal 80 drb., Kültelki fogyasztás 90 drb., Budapesti fogyasztás 1720 drb., összesen 9440 drb. marad állomány 58,090 drb. A részvény szállásokban 11,640 drb. van elhelyezve.

Az egészségügyi és transito szállásokban maradt október 15-ről 3903 drb., felhajtattott: szerbiai 838 drb., romániai 1075 drb., együtt 1913 drb., összesen 5816 drb., melyekből eladatott 1122 drb., marad állomány 4624 drb. és pedig: 1194 drb. szerb és 3430 drb. román sertés. Az egészségi vizsgálat által eddig 1217 drb. fogyasztás alól kivonatott és technikai czélokra használtatott fel.

Disznózsir, kész áru hordóval együtt 71 frt, october-november havi kötésben hordó nélkül 68—69 frt.

Szalonna városi áru 65-60—66-50 frt, füstölt szalonna 70—72 frt.

Bécsi sertésvásár oktbr. 19-én. Összes felhajtás 4112 drb. és pedig 794 drb. nehéz, 1207 drb. középnehéz és 2112 drb. süldő; melyből 1686 drb. magyar, 2111 drb. orosz-lengyel, 250 drb. szerb és 95 drb. oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 52—54 frt, középnehéz 48—51 frt, süldő 33—45 frt; szalonna és zsir 68—72 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Jelzalog-kölcsönök

a birodalom bármely részében telekkönyvezett földbirtokra 1000 frttól kezdve bármily magas összegig, 4¹/₂ % vagy 6% kamat mellett törlesztésre a legelőnyösebb feltételek mellett, ugyszintén bekebelezott terhek kifizetését gyorsan eszközi a

Hat. engedélyezett

„Ipar- és kereskedelmi Ugynöki iroda“.

(2.) (43—52.) Kolozsvárt, Páris-utca 19-ik sz. sajtóház.
Értekezhetni posta útján, vagy személyesen naponta d. u. 2—4 óráig.

Szőlő-örölő gépek

rostáló szerkezettel,

BORSAJTOLÓK

dus választékban
az ideai szürethez
 ajánlja nagy raktárát

az első gazdasági gépgyár összpontosított raktár és gépműhely erdély-
 országi fióktelepében

WALSER FERENCZ

(33.—45.)

Kolozsvártt, bel-monostorutcza 12. szám.

Piaci árak.

A heti vásár		Egy hectoliter vagy metermázsá*						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
helye	napja	tiszta buza	olegy buza	rozs	árpa	zab	törölbuzza	széna	szalma	Gizifa	marhahús
á r a k r a j o z á r o k b a n											
Beszterozo	okt. 19	800	600	600	—	250	350	220	100	300	36
Szassó	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ósik-Szereda	okt. 20	840	—	575	325	225	575	200	70	200	36
Décs	okt. 19	1120	840	760	460	280	560	380	180	280	36
Déva	okt. 16	1050	850	800	890	550	600	300	180	230	48
Erzsébetváros	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mogaras	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
K.-Fehérvár	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gy.-Sz.-Miklós	okt. 16	880	—	500	450	250	550	270	50	—	38
Kolozsvár	okt. 21	800	—	580	—	200	520	250	260	350	46
H.-Vásárhely	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagy-Enyed	okt. 21	960	780	690	—	220	340	330	150	260	44
H.-Szében	okt. 22	780	630	580	430	210	460	180	100	325	44—48
Bogosvár	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
G.-Sz.-György	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
H.-Sz.-Régen	okt. 21	837	700	612	362	237	325	200	70	240	40
Sz.-udvarhely	okt. 19	800	600	600	—	225	550	250	40	220	36

* A csillaggal jelelt árak metermázsára értendők.

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40
 krajával számíttatnak.

A hirdetés szövegét
 a t. megrendelők minden
 külön díj nélkül tot-
 szás szerint akárhányszor
 változtathatják.

Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	szori hirdetésnél										
	1	1-3	4-6	7-12	13-18	19-24	25-30	31-36	37-42	43-52	
$\frac{1}{16}$ v. ösosz oldal	7	20	35	67	95	120	130	160	170	210	
$\frac{1}{16}$ v. fél	4	10	18	33	48	60	70	80	90	105	
$\frac{1}{16}$ v. negyed	3	6	9	17	24	30	35	40	45	53	
$\frac{1}{16}$ v. nyolczad oldal	2	3	5	9	12	15	18	20	23	27	
$\frac{1}{16}$ v. tizenhatod	1	2	3	5	6	8	9	10	12	14	

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyszor, ahányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai
 és
 lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészt
 engedelményben részesülnek
 ha hirdetésük beküldésekor
 tagsági vagy előfizetői
 minőségükre hivat-
 koznak.